

40. Domesticatie - evolutie.

Wanneer je door de bomen het bos niet meer ziet, kun je dan door het bos de bomen nog wel zien?

Geloof diegenen die de waarheid zoeken. Twijfel aan diegenen die haar hebben gevonden. "André Gide"

Zeer waarschijnlijk is het grootste verschil tussen domesticatie en evolutie de tijd die er voor nodig is. Evolutie duurt miljoenen jaren en zorgt er voor dat dieren zich aanpassen. Sommige slagen daar niet in en sterven uit. Het is natuurlijk niet zo dat uitsterven als enige oorzaak evolutie heeft, ook andere zaken kunnen hun invloed hebben. Vaak is dat de mens. Rechtstreeks of onrechtstreeks!

De wolf heeft zich door evolutie en ook vrij recentelijk goed aangepast. Denk maar aan sommige ondersoorten. De evolutie begon dan ook waarschijnlijk +/- 30.000.000 jaar geleden met de cynodictus, wat eigenlijk totaal onbelangrijk is. De domesticatie van wolf tot huishond heeft veel korter geduurd en ook daar is men het niet over eens.

Maar laat ons er van uitgaan dat het +/- 15.000 jaar geleden gebeurt is, ook dat is voor ons niet belangrijk. Ook niet uit welke soort de eerste huishonden ontstaan zijn. Dat komt altijd neer op de wetenschap van dat moment. Veranderlijk dus en zelfs al zou men dat 100% zeker weten, het zou voor ons en onze huishond absoluut niets veranderen.

Wel is het zo dat verschillende ondersoorten van wolven rechtstreeks door de mens zijn uitgestorven of uitgeroeid maar dat de schuwheid van bvb de Europese wolf het onrechtstreeks gevolg is van de mens. Hoofdzakelijk uit concurrentiedrang werd (en wordt) de wolf bejaagd. De wolven die net als alle wilde dieren gewoon schuw waren werden op enkele honderden jaren helemaal uitgeroeid. Alleen de abnormaal schuwe dieren overleefden de massale vervolging en nu nadat de wolven bij wet beschermt zijn zorgen die genetisch belaste zeer schuwe dieren voor het bevolken van de overgebleven en geschikte gebieden.

Dat wolven van nature niet abnormaal maar gewoon schuw zijn heeft bvb David Mech ondervonden toen hij onderzoek deed naar vrij levende wolven in The High Arctic, waar wel door mensen, hoofdzakelijk plaatselijke volkeren gejaagd werd maar waar de wolf nooit door mensen met uitroeiing bedreigd werd. De grootste vijand was het milieu.

Natuurlijk heeft jagen invloed op het gedrag van dieren. Dat is normaal. Wat ik bedoel is het absolute schuwe gedrag. Dat is eigenlijk niet normaal en ook niet het gevolg van evolutie maar van door mensen gecontroleerde selectie en wie het wil weten, weet wat daar de gevolgen van zijn.

Ik geloof dat bij ongeveer de meeste rashonden evenveel rastypische gebreken zijn als rastypische kenmerken. Dus op de vrij korte tijd dat domesticatie duurt hebben we als mens toch al heel wat fouten gemaakt.

Wat velen van ons doen is vermenschelijken en dat is onterecht. Konrad Lorenz zag het al in het begin van zijn carrière en ook ik heb bij honden nog nooit menselijke trekjes waargenomen, terwijl ik bij mensen al zeer dikwijls dierlijke trekken heb gezien. En dan bedoel ik niet de aap of het varken uithangen op feestjes. Inderdaad zijn er honden die geeuwen als hun mensenbaasje dat doet, maar honden geeuwen ook om allerlei andere redenen en wanneer honden goed zijn ingeprent op mensen aanvaarden ze mensen als een soort van soortgenoot maar ze blijven wel hond en worden geen soort mensjes.

Trouwens dat mensen steeds slimmer worden heeft op zich niets met evolutie te maken wel met allerlei andere zaken, die hoogstens onrechtstreeks wat met evolutie te zien hebben. Bijvoorbeeld taal en het schrijven ervan. Wij moeten niet meer onderzoeken wat iemand generaties voor ons al onderzocht heeft. Bij dieren is dat anders.

Verstandelijk hebben mensen zich waarschijnlijk altijd superieur ontwikkeld. Het probleem is dat ze daardoor dachten dat ze superieur waren en dachten dat de aarde hen toebehoorde, terwijl de mens gewoon bij de aarde behoort zoals opperhoofd Noah Seattle ooit zei. Gelukkig zijn er meerdere mensen die dat begrepen hebben maar spijtig genoeg zijn veel mensen ook de voeling met de natuur een beetje kwijt en door hun superieur gevoel, gekoppeld aan hun verstandelijk vermogen maar het verkeerd inschatten van het aanpassingsvermogen van de huishond gaan ze verkeerd inschatten. Men dicht de hond capaciteiten en mogelijkheden toe die een hond gewoon niet heeft. Zoals ik al zei, een papgaai kan men leren praten en een koe kan men melken maar niet andersom!

Daardoor komen ze vast te zitten in een theorie waardoor tunnelvisie ontstaat of kringfilosofie en dat is in de meeste gevallen uitgaan van een verkeerde basis of veronderstelling om andere daaruit ontstane zaken te verklaren. Waardoor er uiteraard verkeerde conclusies getrokken worden.

We nemen als voorbeeld een ouderwetse ronde bolle visbokaal. Wanneer een zogenaamde kenner verklarend uitlegt dat dit soort viskommen slecht is voor vissen, omdat ze gek worden van rondjes te zwemmen en daardoor sterven dan kunnen vrij veel mensen zich daar in vinden omdat het logisch klinkt. Maar het is niet waar! Vissen sterven wel maar de beginredenering is niet juist en daarom de daaruit getrokken conclusies ook niet. Vandaar de naam kringfilosofie. In een ouderwetse visbokaal hebben vissen vrij snel een te slechte waterkwaliteit en te weinig zuurstof en meestal is dat de reden van overlijden.

Kringfilosofie kan er ook uit bestaan iets te vertellen dat klopt maar er iets aan te koppelen dat gemakkelijk verkeerd kan uitgelegd worden. Zoals bvb corrigeren straffen noemen. Straffen werkt bij honden niet, dat is juist maar mensen die corrigeren automatisch bestempelen als domme brutalisten is blijk geven van onkunde, slechte wil of populisme. Uiteraard zijn sommige onrealistische softies daar eenvoudig van te overtuigen en nemen fundamentalisten het blind fanatiek over om hun tunnelvisie te bevestigen en wanneer je corrigeren zo simpel voorstelt als een flinke ruk aan de leiband geven zou het nog waar zijn ook. Immers dan is het straffen.

Maar corrigeren is zoveel meer dan dat. Het is niet de bedoeling de hond pijn te doen, niet geestelijk en niet lichamelijk. Het is enkel de bedoeling een driftwissel te bewerkstelligen. Dat wil zeggen dat je de ingeving of impuls, die er op dat moment voor zorgt dat de hond zijn instinct gaat volgen, onderbreekt. Dus corrigeert, waardoor de hond terug contact maakt of doet wat hij geleerd heeft.

In de meeste gevallen creëert een correctie dus een driftwissel. Dit lijkt eenvoudig maar is het in de praktijk niet. Juist daarom is het voor niet kenners en bedriegers interessanter aan mensen te vertellen dat je goed gedrag moet belonen en slecht gedrag moet negeren. Laat ons niet vergeten dat heel dikwijls datgene wat wij slecht gedrag noemen voor ons ongewenst gedrag is maar voor de hond volkomen normaal. Laat ons als voorbeeld het zich wentelen in vuil nemen. Als u dat bvb negeert dan stopt hij ermee als hij dood is.

Dat we nu meer weten dan 50 jaar geleden is zeker juist maar dat geldt niet alleen voor trainingssystemen van honden. 50 jaar geleden zaten er ook geen veiligheidsgordels in auto's of airbags. Wij mensen zijn verstandiger geworden of we weten in elk geval meer. Onze honden zijn verstandelijk niet verandert, zij kunnen wel eenvoudig redeneren maar niet zoals wij mensen of zijn ook nog steeds niet door domesticatie in een andere familie groep terecht gekomen. Wat wij mensen wel gedaan hebben is van de carnivoor, jager, aaseter een afhankelijke aaseter gemaakt maar onze hond is nog steeds carnivoor. Daar kan domesticatie op enkele duizenden jaren niets aan veranderen. Daar zou evolutie voor nodig zijn!

Maar let op! Er zijn fabrikanten van droogvoer die ons hebben trachten te bedriegen door te stellen dat de hond door domesticatie geëvolueerd is van carnivoor tot omnivoor. Een staaltje van kringfilosofie om hun producten aan de man te brengen. Gelukkig trappen verstandige mensen daar niet in of toch niet altijd. Iedereen weet dat fast food niet echt gezond is en toch maken ze veel slachtoffers. Dat heeft voor een stuk ook met trends te maken, niet alleen met intelligentie en voor een stuk begrijp ik dat ook wel.

Over de oorsprong van onze huishond werd vroeger veel gefilosofeerd. Nu staat dat onomstotelijk vast. D.N.A heeft dat bewezen maar tegen een dame die aan het wandelen is met een Chihuahua in haar sacocoe durf ik niet zeggen dat haar hondje familie is van

wolven. Op dat gebied hebben onze huishonden in de hoofden van mensen al een veel langere weg afgelegd dan honden zelf.

Gezelschapshonden waren er al vrij snel. Meestal waren ze klein en hun voornaamste taak bestond er in gezelschap te zijn. De rest waren werkhonden die moesten vechten, jagen, waken trekken enz.. Kortom werken! Dat is praktisch compleet weggevallen. Nu zijn praktisch alle rassen door de mens gebombardeerd tot gezelschapshond. Dat dit soms problemen oplevert hoeft niet te verwonderen.

Komt nog eens bij dat veel van die honden terecht komen bij mensen die er gevoelsmatig niet voor geschikt zijn. Zij volgen enkel het stukje van de allernieuwste trends dat hun uitkomt, waardoor veel van die honden terugvallen op vervangend gedrag en hun instinct met alle gevolgen vandien.

Domesticatie is omkeerbaar, evolutie niet!

Denis Steurs